

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 13 березня 2026 р.

м. Київ

№ 172

Про погодження спеціальної
короткострокової програми
підвищення кваліфікації

Відповідно до пункту 6 частини другої статті 17, статей 48, 49 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу», Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106, Вимоги до змісту і структури програм підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затверджених наказом Національного агентства України з питань державної служби від 02.11.2022 № 107-22, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.11.2022 за № 1434/38770, а також листа Державного податкового університету від 19.02.2026 № 403/01-23

НАКАЗУЮ:

1. Погодити спеціальну короткострокову програму підвищення кваліфікації «Основи правотворчої діяльності та законодавчої техніки», затверджену рішенням Науково-методичної ради Державного податкового університету (протокол засідання від 17.03.2025 № 9).

2. Департаменту персоналу (Цимбалюк Дмитро) з метою ознайомлення структурних підрозділів ДПС забезпечити розміщення на мережевому ресурсі спеціальної короткострокової програми підвищення кваліфікації, визначеної у пункті 1 цього наказу.

3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

В. о. Голови

Леся КАРНАУХ

Поліщук Тетяна 247 34 84

К
ГУ ДПС У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
1640/8 від 13.03.2026

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СПЕЦІАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації

Основи правотворчої діяльності та законодавчої техніки

Шифр програми: СК/2025/005

Рік запровадження програми: 2025

Програму затверджено: протокол науково-методичної ради ДПУ
від 17.03.2025 р. № 9

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Основи правотворчої діяльності та законодавчої техніки
Шифр програми	СК/2025/005
Тип програми за змістом	спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації
Форма(и) навчання	дистанційна
Цільова група	Державні службовці структурних та територіальних підрозділів ДПС України
Передумови навчання за програмою	–
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	Державна податкова служба України
Найменування партнера (партнерів) програми	–
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	3 дні
Мова(и) викладання	державна
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	питання розробки та прийняття нормативно-правових актів, як законів, так і підзаконних актів, удосконалення знань щодо правового моніторингу нормативно-правових актів, експертизи, зокрема лінгвістичної, техніки нормопроєктування, розгляд законодавчої техніки, лінгвістичного забезпечення правотворчої діяльності.
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	виконання на високому рівні поставлених завдань професійні знання прийняття ефективних рішень командна робота та взаємодія
Укладач(і) програми (для типових загальних програм – найменування розробника(ів) програми)	д. ю. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики, Бодунова Олеся Миколаївна; olesia.bodunova@dpu.edu.ua к. ю. н., доцент Яцик Тетяна Петрівна; t.p.yatsyk@dpu.edu.ua
2. Загальна мета	
Удосконалення професійної компетентності учасників професійного навчання, засвоєння ними актуальності законодавчих змін в контексті правового моніторингу нормативно-правових актів, експертизи, зокрема лінгвістичної, планування правотворчої діяльності, техніки нормопроєктування, розгляду та прийняття (видання) нормативно-правового акту, законодавчої техніки, лінгвістичного забезпечення правотворчої діяльності.	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	

знання	актуальність законодавчих змін в контексті правового моніторингу нормативно-правових актів, експертизи, зокрема лінгвістичної, планування правотворчої діяльності, техніки нормопроекування, розгляду та прийняття (видання) нормативно-правового акту, законодавчої техніки, лінгвістичного забезпечення правотворчої діяльності.
уміння	розробка проекту нормативно правового акту (як закону, так і підзаконного акту).
навички	розробка нормативно-правових актів будь-якого виду

4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)

Навчання здійснюється у формі лекційних та презентаційних матеріалів, тематичних дискусій, виконання практичних кейсів, самостійного вивчення відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, виконання практичних робіт та групового розв'язання ситуаційних завдань.

5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання

Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	Портал дистанційної освіти Державного податкового університету (Moodle) https://moodle.dpu.edu.ua/
Назва дистанційного етапу/модуля	Основи правотворчої діяльності та законодавчої техніки

6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю

Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	проходження дистанційного навчання (в асинхронному режимі, у тому числі онлайн курс) – 25 % опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 5 % поточний контроль – 10 % відвідування занять – 30 % підсумковий контроль – 30 % Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75%, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожної зі складових оцінювання та за умови успішного проходження підсумкового контролю.
Форма підсумкового контролю	формулювання норм різних видів нормативно-правових актів

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття правотворчої діяльності та принципи її здійснення	2	2	-	-	-
Тема 2. Учасники та суб'єкти правотворчої діяльності. Нормативно-правові акти та їх види	4	2	-	-	2
Тема 3. Види правотворчої діяльності	2	2			
Тема 4. Система нормативно-правових актів в Україні: тенденції та особливості розвитку.	2	2			
Тема 5. Планування правотворчої діяльності, загальні засади нормопроекування	2	2			
Тема 6. Лінгвістичне забезпечення правотворчої діяльності	4	2			2
Тема 7. Процедура прийняття проекту нормативно-правового акту та набрання ним чинності	4	4			
Тема 8. Правовий моніторинг нормативно-правових актів	4	2			2
Тема 9. Нормотворча діяльність та законодавча техніка у практиці органів Державної податкової служби України	2	2			
Тема 10. Методика проведення аналізу регуляторного впливу	2	2			
Підсумковий контроль результатів навчання	2	2	-	-	-
РАЗОМ	30/1	24	-	-	6

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Поняття правотворчої діяльності та принципи її здійснення

План лекційного заняття:

1. Поняття та сутність правотворчості в Україні.
2. Принципи правотворчої діяльності.
3. Особливості правотворчості у зарубіжних країнах.

Тема 2. Учасники та суб'єкти правотворчої діяльності. Нормативно-правові акти та їх види

План лекційного заняття:

1. Класифікація та повноваження суб'єктів правотворчої діяльності.
2. Поняття, сутність та особливості нормативно-правових актів.
3. Система нормативно-правових актів.
4. Юридична сила та ієрархія нормативно-правових актів.

Самостійна робота:

1. Міжнародні договори у системі нормативно-правових актів України. Особливості ратифікації.
2. Міністерство юстиції як учасник правотворчої діяльності в Україні.

Тема 3. Види правотворчої діяльності

План лекційного заняття:

1. Законодавча правотворчість.
2. Підзаконна правотворчість.
3. Судова правотворчість.
4. Особливості міжнародної правотворчості

Тема 4. Система нормативно-правових актів в Україні: тенденції та особливості розвитку

План лекційного заняття:

1. Поняття та види законодавства України.
2. Поняття та види законів. Поняття кодексу.
3. Сутність підзаконного нормативно-правового акту. Модельний підзаконний нормативно-правовий акт.

Тема 5. Планування правотворчої діяльності, загальні техніки нормопроектування

План лекційного заняття:

1. Підготовка правотворчої діяльності.
2. Засади планування правотворчої діяльності.
3. Концепція проекту нормативно-правового акту.

Практичне завдання:

1. Підготувати пакет супровідних документів до закону або іншого нормативно-правового акту.
2. Розробити альтернативний законопроект, подати правки, зокрема, у скорочені строки, подати правки, керуючись статтею 116 регламенту Верховної Ради України.

Тема 6. Лінгвістичне забезпечення правотворчої діяльності

План лекційного заняття:

1. Мова та стиль нормативно-правового акта.
2. Особливості використання юридичної термінології при формуванні норми права.
3. Обмеження при використанні термінів у правотворчій діяльності.

Самостійна робота:

1. Правила використання іншомовних слів, зокрема, англізмів, у правотворчій діяльності в Україні.
2. Єдиний глосарій правових термінів.

Тема 7. Процедура прийняття проекту нормативно-правового акту та набрання ним чинності

План лекційного заняття:

1. Подання проекту нормативно-правового акта.
2. Поняття та види експертиз проекту нормативно-правового акта.
3. Порядок розгляду проекту і прийняття (видання) нормативно-правового акта.
4. Доведення нормативно-правових актів до відома населення.

Тема 8. Правовий моніторинг нормативно-правових актів

План лекційного заняття:

1. Поняття, сутність та суб'єкти правового моніторингу.

2. Етапи здійснення правового моніторингу.
3. Теоретичні проблеми проведення правового моніторингу.

Самостійна робота:

1. Правовий моніторинг нормативно-правових актів у зарубіжних країнах.

Тема 9. Нормотворча діяльність та законодавча техніка у практиці органів Державної податкової служби України

План лекційного заняття:

1. Поняття законодавчої та нормопроектувальної техніки.
2. Особливості та стадії розроблення проекту нормативно-правового акта у сфері податкового регулювання.
3. Техніка нормопроекування: вимоги до структури, мови, логіки та юридичної визначеності податкових актів.
4. Розгляд, погодження та прийняття (видання) нормативно-правових актів у системі органів виконавчої влади.
5. Особливості прийняття нормативних актів органами Державної податкової служби України (накази, методичні рекомендації, роз'яснення).
6. Вимоги до державної реєстрації нормативно-правових актів ДПС та їх офіційного оприлюднення.

Ситуаційне завдання 1: «Розробити проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін...»».

Ситуаційне завдання 2: Необхідно підготувати проект наказу керівника територіального органу ДПС щодо затвердження порядку взаємодії структурних підрозділів при опрацюванні запитів платників податків.

Тема 10. Методика проведення аналізу регуляторного впливу

План лекційного заняття:

1. Поняття, мета та правові засади проведення аналізу регуляторного впливу.
2. Принципи державної регуляторної політики та їх врахування під час підготовки АРВ.
3. Етапи проведення аналізу регуляторного впливу.
4. Оцінка впливу регуляторного акта на суб'єктів господарювання, громадян і державу.
5. Визначення показників результативності та порядок відстеження ефективності регуляторного акта.
6. Особливості підготовки АРВ у діяльності органів виконавчої влади (з урахуванням специфіки податкового регулювання).
7. Типові помилки при проведенні аналізу регуляторного впливу та напрями їх уникнення.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання за дистанційною формою здійснюється за такими складовими:

- проходження дистанційного навчання в асинхронному режимі, у тому числі онлайн курсу – 30 %;
- опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 5 %;
- успішного проходження поточного контролю (10 %), що є передумовою допуску до участі в наступному етапі навчання;
- відвідування занять під час проходження дистанційного навчання в синхронному режимі шляхом участі у вебінарах для дистанційної форми навчання – 30 %;

Учасник професійного навчання, який виконав програму в обов'язі не менше 75 % та за умови успішного проходження підсумкового контролю отримує документ про підвищення кваліфікації.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОBOB'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

1. Біла книга законодавчого процесу. URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Bila-knyga-zakonodavchogo-protsesu-1.pdf>
2. Бодунова О. М., Яцик Т. П. Особливості реалізації права на доступ до інформації щодо правотворчої діяльності (в контексті ст. 6 Закону України «Про правотворчу діяльність»). *Ірпінський юридичний часопис*. 2024. №4(17). С. 11-19.
3. Бодунова О.М., Хмизова О.В. Розуміння правотворчості та нормотворчості в контексті проекту закону «Про правотворчу діяльність». *Ірпінський юридичний часопис*. 2022. № 2(9). С. 17-24. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-1/54>. Бодунова О. М., Грицюк І. В. Особливості судової (кримінальної) термінології в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С. 89–94. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/142>.
4. Бодунова О.М., Яцик Т.П. Особливості правового моніторингу нормативно-правових актів в Україні. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. № 1(10). С. 9-17. DOI 10.33244/2617-4154.1(10).2023.9-16.
5. Грималюк П. О. Делегована правотворчість, теоретико-прикладні засади. Автореф. дис. ... канд. юрид. Наук. К., 2013 20 с.
6. Дідич Т.О. Правоутворення в Україні: теоретико-правові та практичні аспекти: монографія. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 492 с.
7. Кондик П. (2003). Питання вдосконалення нормотворчої діяльності органів державної влади в контексті адаптації законодавства України до законодавства ЄС. *Юридичний журнал*. № 3. С. 52–55.
8. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0041323-00#Text>.
9. Михалюк С. Правотворчість як складова державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України*. 2009. № 1. С. 191–197.
10. Петришина М. Загальна характеристика нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування в Україні. *Право України*. 2010. № 4. С. 329–335.
11. Петрук Я.А. Регламентация нормотворчості в системі Міністерства внутрішніх справ України. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. Випуск 2(6). С. 77-84.
12. Плавич В. П. Феномен нормотворчості та його співвідношення із суміжними категоріями: правотворчість, законотворчість; правотворчий та законотворчий процеси. *Право і держава*. 2013. Вип. 62. С. 11–16.
13. Плавич В. П., Плавич С. В. Сучасна правотворчість: проблеми теорія і методології [монографія]. Одеса, Астропринт, 2013. С. 205-211.
14. Правила оформлення проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки (Методичні рекомендації): підготовлено Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002451-06#Text>.
15. Правовий моніторинг як складова правотворчої та правозастосовчої діяльності: монографія. За заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Н. В. Міловської. Київ : Алерта, 2023. 268 с.
16. Прищепа І. О. Проблематика процедури прийняття правових актів управління. *Проблеми законності*. 2009. № 101. С. 209-215.
17. Про затвердження Порядку здійснення правового моніторингу нормативно-правових актів, включених до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів: Постанова Кабінету Міністрів України 23 серпня 2024 р. № 976. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2024-п#Text> (набуває чинності одночасно з введенням в дію Закону України «Про правотворчу діяльність».)

18. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (буде введено в дію із дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через один рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні).

19. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України № 1861-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>.

20. Проект Зеленої книги законодавчого процесу. URL: <https://pravo.org.ua/books/zelena-knyga-zakonodavchogo-protsesu/>.

21. Рибалкін А. О. Нормотворчість органів внутрішніх справ (аспекти загальної теорії) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Запоріжжя, 2005. 185 с.

22. Сачко А.Р. Місце та значення актів-концепцій в механізмі правотворчості. *Правова система: теорія і практика*. 2024. №1. С. 91-96. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2024/1/16.pdf>.

23. Шевченко Г. Проблеми нормотворчої діяльності суб'єктів нормотворення. *Юридичний журнал*. 2008. № 3. С. 62–68.

24. Ющик О. І. Законотворчість у системі правової нормотворчості. *Правова держава*. 2004. № 15. С. 31–43.